

KÖZGAZDASÁGTAN II.

Készült a TÁMOP-4.1.2-08/2/A/KMR-2009-0041 pályázati projekt keretében
Tartalomfejlesztés az ELTE TáTK Közgazdaságtudományi Tanszékén,
az ELTE Közgazdaságtudományi Tanszék,
az MTA Közgazdaságtudományi Intézet
és a Balassi Kiadó
közreműködésével.

Készítette: Lovics Gábor

Szakmai felelős: Lovics Gábor

2010. június



KÖZGAZDASÁGTAN II.

5. hét

A nyitott gazdaság

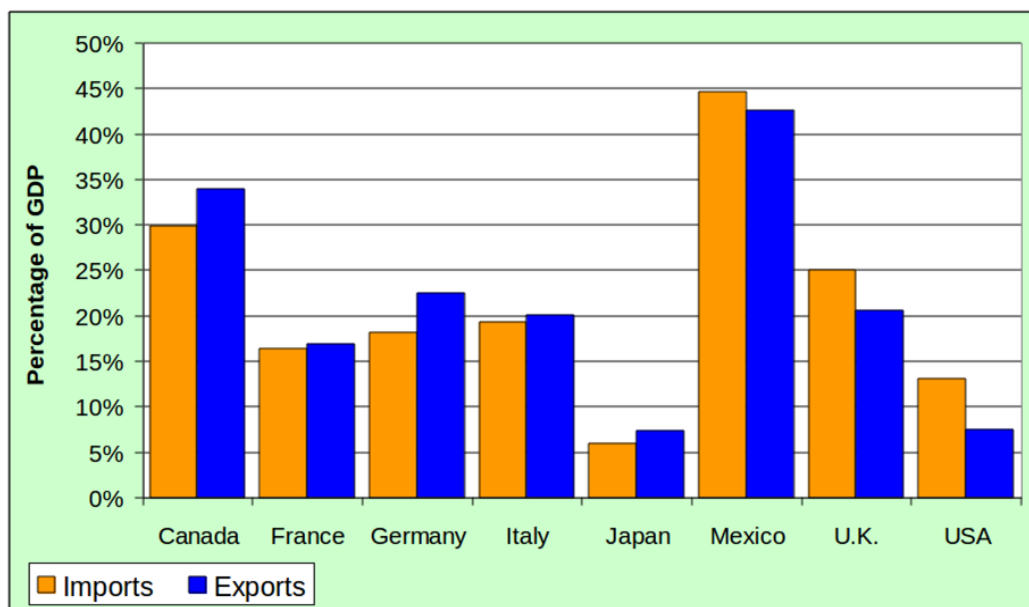
Tk.: 7. fejezet

Lovics Gábor

Vázlat

- A nettó export
- Kis nyitott gazdaság és nemzetközi kamatszint
- Árfolyamok

A nemzetközi kereskedelem jelentősége



Zárt gazdaság esete

Az áru piac:

$$Y = C(Y - T) + I(r) + G$$

A tőkepiac:

$$S = I(r)$$

Nyílt gazdaság

A megtermelt hazai termék:

$$Y = C_d + I_d + G_d + EX,$$

ahol C_d ; I_d ; G_d hazai termékek iránti kereslet.

Azonban nem csak hazai termékeket fogyasztunk:

$$IM = C_f + I_f + G_f$$

A nettó export

$$C = C_f + C_d$$

$$G = G_f + G_d$$

$$I = I_f + I_d$$

$$Y = (C - C_f) + (I - I_f) + (G - G_f) + EX$$

$$Y = C + I + G + EX - IM$$

$$Y = C + I + G + NX$$

A megtakarítások

$$Y - C - G = NX + I$$

$$(Y - T - C) + (T - G) = NX + I$$

$$S = NX + I$$

A nettó export két jelentése

Nettó export = kibocsájtás – belföldi kiadások

$$NX = Y - (C + I + G)$$

Nettó export = nettó külföldi beruházások

$$NX = S - I$$

Külkereskedelmi egyenleg

A nettó export két jelentése

Tanulság, hogy a tőkefelhalmozásra irányuló nemzetközi pénzáramlás, valamint az áruk és szolgáltatások nemzetközi áramlása ugyanaz a folyamat.

Kérdés mi biztosítja, hogy a két a folyamat egyensúlyba kerüljön?

Kis nyitott gazdaság

Speciális eset, amikor egy ország nem elég nagy ahhoz, hogy nemzetközi tőkepiacokra hatást gyakoroljon. Máshogy fogalmazva kis nyitott gazdaság esetén a belföldi kamatláb megegyezik a nemzetközi kamatlábal:

$$r = r^*$$

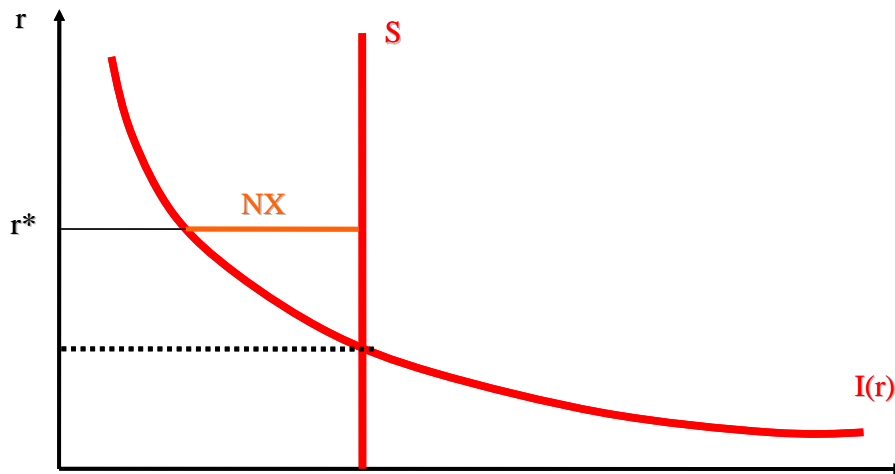
A modell

A gazdaság kibocsájtása: $\bar{Y} = F(\bar{K}, \bar{L})$

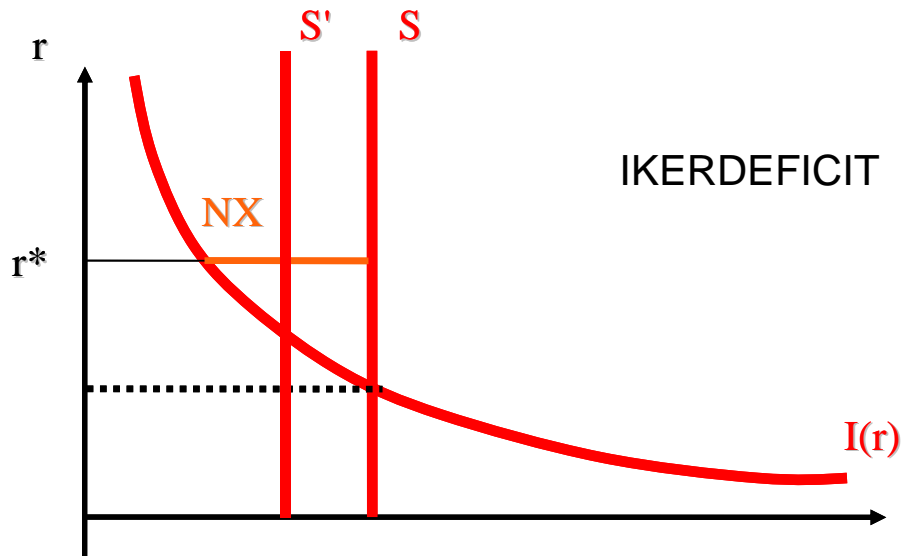
A fogyasztás: $\bar{C} = C(\bar{Y} - \bar{T})$

A beruházás: $I = I(r) = I(r^*)$

Megtakarítás és beruházás



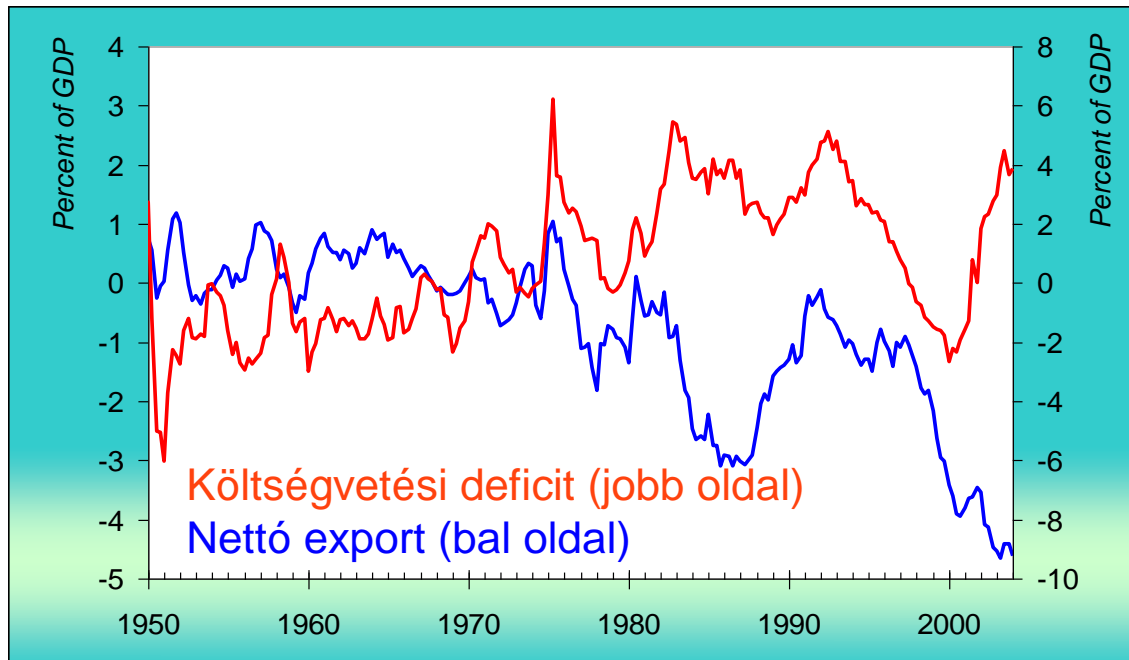
A fiskális expanzió hatása



G (nö) $\rightarrow T - G$ (csökken) $\rightarrow S$ (csökken)

NX (csökken) \rightarrow költségvetési és külkereskedelmi deficit

USA ikerdeficit



Árfolyam

Nominális árfolyam: Két ország fizetőeszközének relatív árát értjük.

Például az euró árfolyama 265 Ft/€.

Ha ez 260-ra változik, akkor a Ft erősödik, ha 270-re, gyengül.

Egyik változás sem jó vagy rossz.

Ugyanez az árfolyam úgy is kifejezhető, hogy 1/265 €/Ft.

Reálárfolyam: Két ország termékeinek relatív ára. Azt mutatja meg, hogy milyen arányban lehet az egyik ország termékeit a másik ország termékeire cserélni.

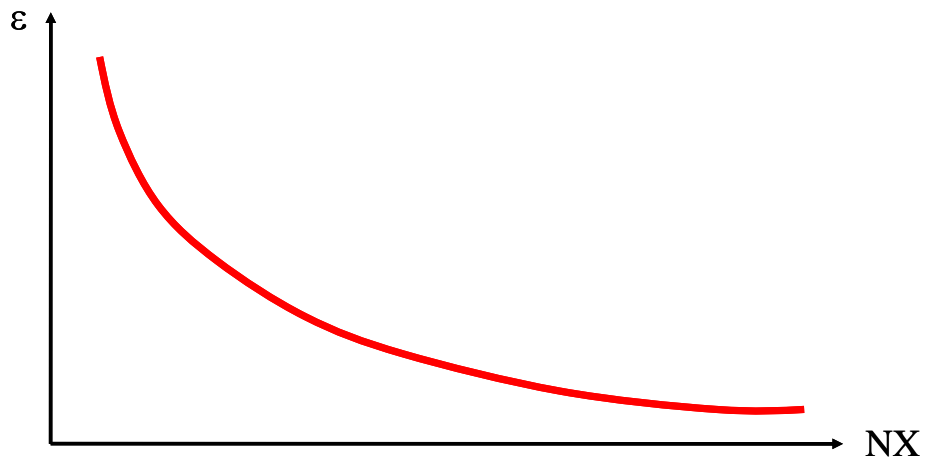
Reálárfolyam = (nominális árfolyam x hazai termék ára)/külföldi termék ára

A kétféle árfolyam kapcsolata

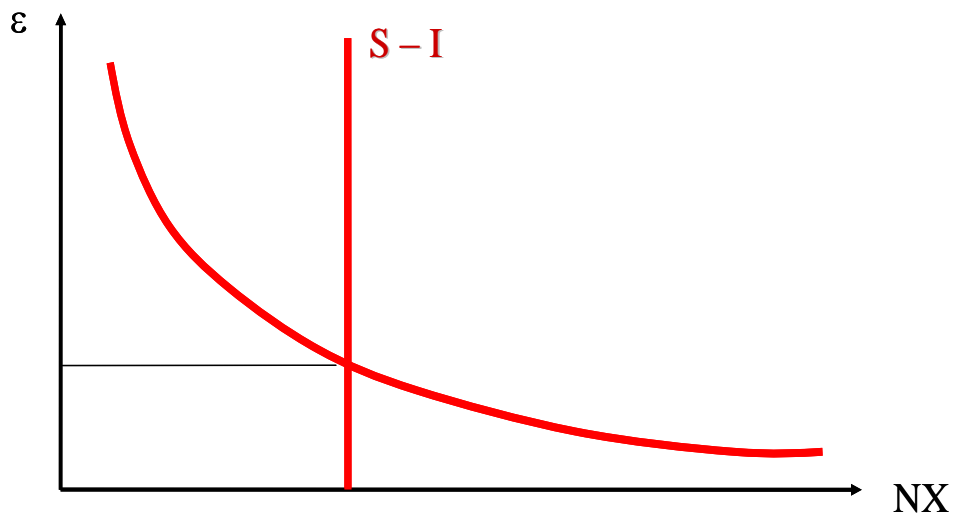
Reálárfolyam = nominális árfolyam x árszínvonalak aránya

$$\varepsilon = e \cdot x(P/P^*)$$

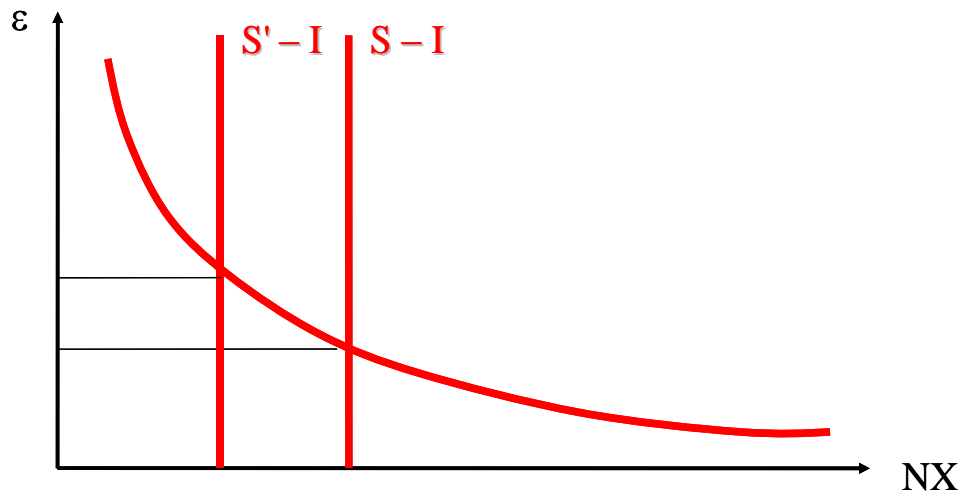
A reál árfolyam és a nettó export



Az egyensúlyi reálárfolyam



A fiskális expanszió hatása



A nominális árfolyamot meghatározó tényezők

$$\varepsilon = e_x (P/P^*)$$

$$e = \varepsilon_x (P^*/P)$$

$$e\%-os \text{ változása} = \varepsilon \%-os + (\pi^* - \pi)$$